

Deres ref.:

Deres dato:

Saksbehandler:
Eystein Markusson

Telefon:
45035418

Vår dato:
06.01.2012

Vår ref.:

Forsvarsdepartementet
postmottak@fd.dep.no

Hørings svar – rapport – Forsvarssjefens fagmilitære råd

Regionrådene i Ofoten og Sør-Troms, bestående av de 13 kommunene Ballangen, Bjarkøy, Evenes, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Narvik, Salangen, Skånland, Tjeldsund og Tysfjord, vil med dette takke for anledningen til å komme med hørings svar til forsvarssjefens fagmilitære råd og gir med dette følgende felles høringsuttalelse.

Vi er opptatt av at Norge trenger forutsigbart tilstedevær av forsvar i nord for å ivareta suverenitetshevdelse i vårt strategisk viktigste område. Vi vil i denne sammenheng peke på den nylig publiserte Stortingsmelding 7 (2011-12) Nordområdene: Visjon og virkemidler. Meldingen peker på nordområdene som viktig som energiregion, basis for industri og som et nytt geopolitisk sentrum. Norges forvaltning av de store områdene i Nord er svært viktig både for miljø, ferdsel og næringsgrunnlag.

Det er vårt syn at det fremlagte fagmilitære råd ikke ivaretar dette behovet i tilstrekkelig grad. Særlig knyttes dette opp til det fagmilitære rådet vedrørende luftforsvarets basestruktur som hevder at luftforsvarets nye kampfly F-35 ikke trenger en permanent base i Nord-Norge. De to følgende sitater fra Nordområdemeldingen tjener etter vår mening til å illustrere at dette forslaget ikke er i overensstemmelse med Regjeringens overordnede politikk.

“Nærvær: Norge skal ha som ambisjon å sikre tilstedeværelse på alle deler av norsk territorium og i norske havområder i nord gjennom en politikk for bosetting, verdiskaping, forvaltning, arbeid og kultur i det nordlige Norge, både med sivile kapasiteter og gjennom Forsvarets nærvær.”¹

“Nærvær er derfor i seg selv et mål. Synlig militært nærvær og konsekvent og forutsigbar opptreden fremmer stabilitet. I dag er Forsvarets nærvær i nord en permanent del av situasjonsbildet. Dette er det normale.”¹

Vurderingen som gjøres i det fagmilitære rådet om at en en-baseløsning er tilstrekkelig for å løse luftforsvarets nasjonale oppgave er kun gyldig dersom en-baseløsningen har tilstrekkelig geografisk dekning. Etter vår mening trekker Forsvarssjefen feil slutning når det velges å foreslå en base så langt sør som Ørland. En base så langt sør som Ørlandet kan ikke løse det oppdraget som kampflyvåpenet er satt til å utføre, nemlig suverenitetshevdelse og tilstedevær på norsk territorium.

¹ Nordområdene – Visjon og virkemidler. Meld. St. 7 (2011-2012)

Vi vil i den sammenheng påpeke at St. prp. nr. 48/Innst. S. nr. 318 (2007-2008) legger følgende til grunn: *”Både den høye prioriteten som er gitt til operativ evne i nordområdene, og Norges forpliktelser i alliansesammenheng krever kampfly på beredskap i Nord-Norge (Quick Reaction Alert - QRA).”*

Dersom man finner det avgjørende å opprettholde Ørland som kampflybase, ser vi ikke noen vei utenom en to-baseløsning, med en base i Nord-Norge i tillegg til Ørland. Fra Ørlandet rekker ikke F-35 frem til de nord-østlige deler av Barentshavet eller delelinjen mellom Norge og Russland. Med den betydning som nordområdene ser ut til å få for vår ressurstilgang mener vi at nasjonen ikke kan la være å betale den forsikringspremien det er å ha en permanent basering av kampfly i nord.

Utredningen berører ikke de langsiktige politiske konsekvenser av å avvikle kampflyvåpenets permanente tilstedevær i nord, og det er derfor avgjørende at regjeringen behandler dette grundig og i full offentlighet. For andre stater og interessenter vil en flytting av permanente baser fra Nord-Norge fremstå som inkonsistent med regjeringens uttalte politikk og derved signalisere det motsatte av det nasjonen ønsker å oppnå.

En deployering av kampfly til Nord-Norge (ved en-base Ørland) i en spent situasjon vil kunne oppfattes som en aggressiv handling og en opptrapping av konfliktnivået selv om dette ikke er intensjonen. Som utredningen slår fast har vi i dag en stabil situasjon i nordområdene, men det er verdt å legge seg på minne at forventet tidshorisont for den basestruktur som nå planlegges vil være frem til 2050. Det er da fristende å stille spørsmålet om hvordan det sikkerhetspolitiske bildet så ut i 1970.

Vi konstaterer derfor at ved å velge Ørland som hovedflybase er en tobase-løsning helt nødvendig – og at Evenes som en base nummer to representerer alle fordelene:

- Investeringene blir lavest. Ørlandet-Evenes er ca. 1 milliard kroner billigere enn enbase-løsningen Bodø. Og mer enn 2 milliarder billigere enn tobase-alternativet Ørlandet-Bodø. Tidligere Nato-investeringer på Evenes, til 7-8 milliarder kroner målt i dagens verdi, gjør stor nytte også i framtida.
- For miljø og støy er Evenes det klart mest robuste alternativet. Med sin tilbaketrukne posisjon i forhold til boligområder er Evenes også et sikkert alternativ for alle fremtidige sikkerhetspolitiske scenarier – og ligger fordelaktig plassert i forhold til ammunisjons- og er drivstofflager.
- Utviklings- og utvidelsesmulighetene er store, i fjell og oppe i dagen på land, uten store interessekonflikter.
- Samøvingmulighetene er mange og store, oppimot Hæren, Marinen/Kystvakten og spesialstyrker. I denne regionen har norske og allierte styrker lang erfaring fra trening og øvelser.
- Plassert midt mellom to vekstkraftige byregioner som Harstad og Narvik ligger det godt til rette for rekruttering og utvikling av kompetanse. Dette er høyskolebyer med spesielt sterke miljøer innen teknologi og offshorenæringer, og tjenestetilbudet innen helse og andre sektorer er godt i disse regionene.
- Med en permanent base i Nord-Norge, og ut fra Evenes, kan alle aktuelle områder i Nordområdene nås. Miljø- og ressursovervåking kan skje så godt og så effektivt som Nordområde-strategien forutsetter.

Med to baser, på Ørland og Evenes, vil vi få en kostnadseffektiv og robust løsning, som også dekker overordnede nasjonale behov så vel som Luftforsvarets krav og alle behov som Forsvarssjefen beskriver.

Vi viser for øvrig til felles høringsuttalelse til rapporten "Lokaliseringsalternativer for Forsvarets nye kampfly F-35" (Forsvarsdepartementet 25. november 2011) for nærmere argumentasjon rundt Evenes som kampflybase.

Vi stiller oss gjerne til disposisjon om det skulle være behov for utfyllende informasjon. Kontaktperson i den videre prosessen vil være ordfører i Evenes Jardar Jensen, jardar.jensen@evenes.kommune.no, 913 73 977.

Med hilsen
Sør-Troms regionråd

Ofoten regionråd

Ivar B. Prestbakmo
leder av Sør-Troms regionråd
og ordfører i Salangen

sign.
Tore Nysæter
leder av Ofoten regionråd
og ordfører i Narvik

Anne-Rita Nicklasson	Ordfører i Ballangen
Jorunn Berg	Ordfører i Bjarkøy
Jardar Jensen	Ordfører i Evenes
Ronny Grindstein	Ordfører i Gratangen
Marianne Bremnes	Ordfører i Harstad
Dag Sigurd Brustind	Ordfører i Ibestad
Torbjørn Larsen	Ordfører i Kvæfjord
Erling Bratsberg	Ordfører i Lavangen
Einar Aune	Ordfører i Skånland
Bjørnar Pettersen	Ordfører i Tjeldsund
Tor-Asgeir Johansen	Ordfører i Tysfjord